

bevolkte stad, waarin hem in het bijzonder opvalt het aantal grachten dat er door loopt, met kaden als in Venetië; een stad, bewoond door kooplieden en menschen die niet letten op ijdelheden, maar op hun eigen zaken – een eigenschap die misschien, bijna een eeuw later, aan een ander Venetiaansch gezantschap nog aanleiding gaf om te verklaren dat deze stad „in alle opzichten ver verwijderd van beschaafden omgang” was; maar dit gezantschap verkeerde in geprikkelde stemming en scheen alleen gezanten de verlangde mate van beschaving deelachtig te wanen.

Vast staat dat in de eerste helft van de 17e eeuw, door Marc Antonio in 1611, door Pietro Contarini in 1617, door Antonio Donato in 1618, door Giorgio Giorgi in 1626 evenals door den Franschman de la Serre als hij de ontvangst van Maria de Medicis beschrijft in 1638, de stad als zoodanig mooi wordt gevonden en de haven geroemd.

En als wij met aandacht beschouwen den eersten betrouwbaren plattegrond, welke na Van Deventer van Rotterdam werd gemaakt, dien van Balthasar Florisz. van Berckenrode uit 1626, dan kunnen wij ons het oordeel van deze buitenlanders begrijpen. Amsterdam had wel juist in uitvoering het plan voor zijn onvergelykelijke grachten en bood in de bestaande stad een mooi staal van stedebouw, maar de breedte, uit de machtige rivier hier diep de stad ingaande havens, waar de zwierige tuigage der zeeschepen met de boomen op de bevolkte kaden en de topgevels van de huizen er langs één beeld van leven en bewogenheid schiepen, gaven aan Rotterdam toch wel iets heel eigens. En al gold dit in het bijzonder de waterstad, ook het beeld van de landstad had veel aantrekkelijks, zeker niet het minst in de binnengrachten als Delftschevaart, Botersloot en Rotte; welke laatste Sorgh kon inspireeren voor zijn Rotterdamsche Vischvrouw, waarbij de bogen van de Lombardsche brug, in het oosten opgesloten door een paar vooruitgeschoven huizen aan de Meent, hem een buitengewoon gelukkigen achtergrond gaven. ¹⁾

Van de bebouwing kon Boxhorn in zijn in 1632 ver-

1) Museum te Dresden; reproductie in Gedenkboek Rotterdam 1328–1928. Ten onrechte heeft men in dit schilderij de Zeevischmarkt met de Leuvehaven willen zien.